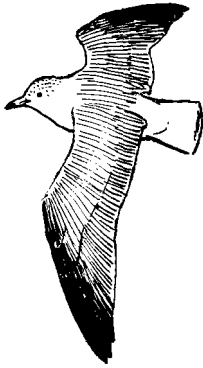

Grutto-uitgave van De Graspieper

De *Vogelbeschermingswacht Zaanstreek* bestaat dit jaar 50 jaar. Ter ere van dit jubileum heeft het bestuur in samenwerking met de redactie van *De Graspieper* een speciaal nummer van dit blad gewijd aan de Grutto. Negen auteurs werden uitgenodigd om bepaalde aspecten uit het leven van de Grutto toe te lichten. Het resultaat is een leuk, lezenswaardig boekje met o.a. foto's en beschrijvingen van het gedrag van de Grutto tijdens de balts- en broedperiode, over partner- en plaatstrouw en de aantalsontwikkelingen van broedvogels in Noord-Holland. De Grutto wordt niet alleen in Nederland en als broedvogel intensief gevolgd, maar ook buiten het broedseizoen en buiten Nederland, tot in Guiné-Bissau en Mali aan toe. Hiervan getuigen drie artikelen. Tot slot wordt ingegaan op de herkenning van "onze" Grutto en de IJslandse, waarmee dit speciale nummer een interessant boekje is geworden voor elk type vogelaar.

Het speciale nummer van *De Graspieper* (jaargang 13, nr. 1) is te bestellen door f10,- over te maken op Postbank 2229714 t.n.v. Stichting SVNH te Assen-delft, onder vermelding van "gruttonummer".

Gekleurde Kokmeeuwen en Stormmeeuwen uit Kopenhagen

Sinds het eind van de jaren zeventig zijn er in Kopenhagen vele duizenden Kokmeeuwen en Stormmeeuwen gekleurde in het kader van een langlopend onderzoek naar verspreiding, plaatstrouw en overleving.

De vogels dragen een kleine metalen ring aan de ene poot en een plastic kleurring van 25 mm hoog aan het loopbeen van de andere poot. De kleurring kan wit, geel, blauw (Kokmeeuw) of rood (Stormmeeuw) zijn en is voorzien van een individuele code. De code is drie keer in verticale positie op de ring gegraveerd en bestaat uit drie letters (bijv. RTV), drie cijfers (678) of een combinatie van drie letters en cijfers (E14, FT4, Y4Y, 2E9). Daarnaast kunnen er Stormmeeuwen zijn voorzien van een

witte of zwarte kleurring waarop een inscriptie is aangebracht die bestaat uit een letter en drie cijfers (A298). Deze Stormmeeuwen zijn in Noord-Duitsland (zwart) of in Estland (wit) geringd.

In de loop der jaren zijn er al veel van deze gekleurde meeuwen in Nederland opgemerkt. De gegevens hebben al heel wat informatie opgeleverd over onder andere plaatstrouw, trekbewegingen binnen Nederland en tussen Nederland en Denemarken en verplaatsingen in strenge winters. Toch zitten er vermoedelijk 's winters nog wel meer gekleurde meeuwen uit Kopenhagen in Nederland.

Hierbij dan ook een oproep aan vogelaars om eens wat beter te letten op gekleurde meeuwen: soms zitten ze gewoon in het parkje om de hoek tussen de soepeenden en soepganzen. Waarnemingen van deze gekleurde Kokmeeuwen en Stormmeeuwen (ook die uit Noord-Duitsland en Estland) met informatie over code, datum en plaats kunnen worden toegezonden aan: *Kjeld T. Pedersen, Daglykkevej 7, DK-2650 Hvidovre, Denemarken*. Iedere waarnemer ontvangt persoonlijk bericht met een overzicht van ringgegevens en overige waarnemingen van de door hem/haar gerapporteerde vogels.

De Krooneend rukt op

Sinds de jaren zestig heeft de waterkwaliteit in de meeste Nederlandse oppervlaktewateren nogal te wensen overgelaten. De laatste jaren lijkt er echter een verbetering op te treden; onder invloed van genomen maatregelen (defosfatering, fosfaatvrije wasmiddelen) wordt het water hier en daar helderder en keren de waterplanten terug. In 1992 verschenen na een afwezigheid van twintig jaar op diverse plaatsen in Nederland kranswervelden. In 1993 hebben deze velden zich verder uitgebreid. Ook de Krooneenden, voor wie kranswieren een belangrijke voedselbron vormen, leden sinds de jaren zestig in ons land een marginaal bestaan. Nu keren ze terug; in het IJsselmeergebied (randmeren, Gouwee) en het Utrechtse plassenengebied nemen de aantallen duidelijk toe. Het is niet onwaarschijnlijk dat in de nazomer ook Duitse en Deense vogels hier pleisteren, en concentraties van enkele honderden vogels, zoals die in de jaren vijftig op het Zwarte Meer voorkwamen, lijken weer binnen bereik te komen.

Onder meer vanwege de indicatorwaarde van de Krooneend is men bij het RIZA (Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling, een onderdeel van Rijkswaterstaat) zeer geïnteresseerd in deze ontwikkeling. In samenwerking met Bureau Waardenburg te Culemborg is daarom een onderzoek gestart dat zich richt op onder meer aantallen en verspreiding (vooral in de nazomer), dagritmiek en voedingsgewoonten. Als onderdeel van het programma worden ook tellingen uitgevoerd, en in aanvulling daarop is men geïnteresseerd in alle waarnemingen van Krooneenden, met name uit de periode juli-oktober 1993, maar ook daarbuiten. Details over bijv. locatie, tijdstip, gedrag en aanwezigheid van waterplanten zijn welkom. Contactadres: *Ruurd Noordhuis, RIZA Afd. Biologie, Postbus 17, 8200 AA Lelystad, (03200) 70678*.

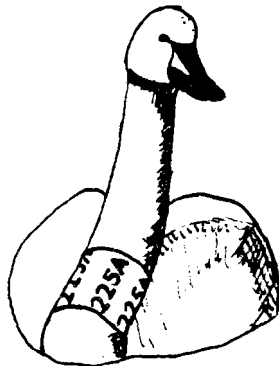
Kleine Zwanen met een gele halsband

Vanaf 1985 zijn door ons in Nederland en Duitsland c. 300 Kleine Zwanen geringd. Dit is gebeurd in het kader van een onderzoek naar het gedrag van de Kleine Zwaan in de overwinterings- en doortrekgebieden.

De eerste jaren zijn de gevangen exemplaren gemerkt met gekleurde pootringen met een inscriptie. Hierdoor werd veel informatie verkregen. Omdat pootringen in belangrijke delen van het verspreidingsgebied van de Kleine Zwaan moeilijk of niet zijn af te lezen worden gevangen vogels de laatste jaren gemerkt met een gele halsband. Het gemiddelde aantal meldingen per vogel per winter is hierdoor verviervoudigd. Door het gebruik van halsbanden kon een redelijk compleet beeld worden verkregen van de verblijfplaatsen van veel individuen gedurende het winterhalfjaar. Van een aantal vogels werd maar een beperkt aantal waarnemingen gedaan; zij hielden zich gedurende het grootste deel van de winter op in onbekende gebieden.

Iedereen die Kleine Zwanen met een gele halsband ziet, wordt verzocht de waarnemingen naar onderstaand adres te sturen. Naast de code op de halsband zijn van belang: een zo nauwkeurig mogelijke plaatsaanduiding, sociale

status van de gemerkte vogel (solitair of gepaard), aantal jongen, informatie over biotoop en voedsel en eventuele bijzonderheden. Elke waarnemer ontvangt na afloop van het seizoen een overzicht met de ringgegevens en de overige meldingen van de waargenomen vogels uit dezelfde winter. *Trinus Haitjema, It Heechhout 7, 8723 ES Koudum.*

Zacht, warm en licht FLEECE

Nog nooit was de keus zo groot

Heerlijk behaaglijke vesten, truien en jacks van FLEECE:

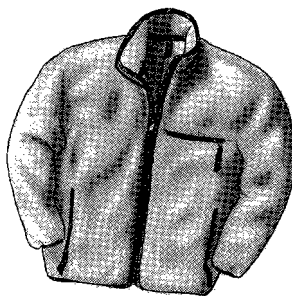
- * Gemaakt van moderne polyester vezels
- * Lichter en sterker dan wol
- * Sneller droog
- * Kompakt mee te nemen
- * Gemakkelijk te wassen
- * Geraffineerde kleuren en kleurcombinaties
- * **HET KRIEBELT NIET**

Uitsluitend topmerken als b.v. Patagonia, North Face, Kollu, Lowa, Samas, Tenson, Fjällräven, Think Pink etc.

KORTOM, U WILT HET WEL ELKE DAG AAN

Meer informatie of de jubileumkatalogus: 070-3883700

BEVER - 15 JAAR GROOT IN LICHTGEWICHT

Den Haag Calandplein 4 2521 AB tel. 070-3883700 / Utrecht Balijelaan 12 3521 GR tel. 030-896262 / Arnhem Utrechtsestraat 5 6811 LS tel. 085-421989 / Haarlem Zijweg 63 2013 DC tel. 023-340700 / Breda Wilhelminastraat 22 4818 SG tel. 076-217280 / Apeldoorn Brinklaan 45 7311 LA tel. 055-222011 / Hilversum Havenstraat 16 1211 KL tel. 035-244233 / Den Haag Bever Boek en Kaart Calandplein 4 2521 AB tel. 070-3885839 / Rotterdam Adm. de Ruyterweg 33-35 3031 AA telefoon 010-4134914 / Erdman Schmidt Weberstraat 7 7903 BD Hoogeveen tel. 05280-77266